

**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Librum IV. Decretalium, per viginti, & unum Titulos distributum, De
Sponsalibus, Et Matrimoniis, eorumque impedimentis, ac dispensationibus,

...

Schlüter, Georg

Augustæ Vindelicorum, 1702

§. 3. Quid in ultimis voluntatibus operetur dies adjectus?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73058](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73058)

adjectis de jure positivo, quando dubium est, quo animo sint adjectæ? Ratio hujus fumitur ex dictis à num. 823. Videtur tamen ea generalis regula limitanda in casu, quo filius instituitur sub conditione potestativa turpi, propter dicta num. 848. Ulterius tamen Quæstio est, 1. an, cum dicimus, conditiones turpes ab ultimis voluntatibus rejici, inter eas etiam numerari debeant, quæ secundum se possibiles, & honestæ; ex parte tamen recipientis inhonestæ sunt? Nam ex se honestum est, dare pecuniam, ne quis legem violet, ne occidat injustè &c. qui tamen ut hæc non faciat, seu conditionem impleat, pecuniam recipit, turpiter agit, juxta dicta n. 850. Nam ex his pactis (*promitto tibi centum, si hodie neminem injustè ledas, si nulli famam detrahas*) nulla nascitur obligatio, & solum repeti potest, juxta. L. 2. ff. de condit. ob turpem causam, ibi: *In qua specie Julianus scribit, si tibi dedero, ne hominem occidas, condici posse.*

913. Resp. illas solas conditiones turpes haberi pro non adjectis, quas nec Testator honestè petere, nec hæres, vel legatarius honestè implere potest. Ratio est, quia si etiam forent aliæ, essent maximè illæ, quæ turpitudinem continent ex parte recipientis, licet à testatore licitè peti, & ab altero licitè impleri possint, v. g. *dabo centum, si hodie non blasphemaveris*; at hæc non sunt habendæ pro non adjectis; alias valeret hæredis institutio, si concubinam rejecerit; licet conditionem non impleat; similiter valeret matrimonium sub conditione, *si non forniceris*, esto conditionis impletio non fiat; sic enim haberentur pro non adjectis, si juridicè turpes essent.

914. Præterea Not. institutionem sub conditione turpi puram esse respectu instituti, licet ei adjectum sit, ut alius Titio instituto cohæres sit, si Titius conditionem non impleverit; nam in favorem gravati habetur pro non adjecta, ex §. fin. Instit. de Legatis, ibi: *exceptis videlicet illis, quæ impossibilia sunt, vel legibus interdicta, aut aliàs probrosa.* Talis conditio videtur institutio, quæ parentes, qui liberos in portione æquali instituunt sub conditione, *si Religionem non amplectantur*, sic, ut si ingrediantur Religionem, contenti sint

legitimâ. Cùm non modo repugnet modum honestati, & paternæ pietati, liberos, DEI servitium, vocante DEO, eligentes in ultima voluntate postponere eligentibus servitium mundi; & sic majus illucium ad vitam periculis plenam statuere, quàm pro DEI cultu, & securiore salute; sed etiam *divine vocationi*, à qua complures hæc viâ, saltem indirectè, abstrahuntur, magno communiter ejusmodi animarum in sæculo periculo, & detrimeto neglectæ vocationis, atque adeo ne post habitâ suæ salutis viâ, in æternam damnationem ruant. V. tamen dicenda à num. 927.

§. 3.

Quid in ultimis voluntatibus operetur dies adjectus?

In dispositione per ultimam voluntatem in diem certum (nempe certò futurum aliquando, licet ignoretur, quando?) dies statim cedit & venit, secunda disponentis morte, ex regula generali, num. 880. in casu autem quo dispositio voluntatis ultima nec diem, nec conditionem habet, dies non cedit, nisi aditâ hæreditate. L. omnia. 32. ff. de Legat. 2. ibi: *omnia quæ testamentis, sine die vel conditione, adscribuntur, ex die aditæ hæreditatis præsentur, ubi Gloss. lit. E. ante igitur non debentur legata, nec præstantur.* Ratio esse videtur, quia testator in jacente (consequenter nondum aditâ) hæreditate adhuc vivere censetur. Dixi, in diem certum. Nam dispositio in diem incertum (nempe an aliquando futurus sit) conditionalis est, non in diem, ut diximus n. 879.

Quæstio est, an acceptata promissio in diem mortis, sit dispositio in diem? Resp. si dies mortis simpliciter apponatur, sine alia circumstantia, esse dispositionem in diem, quia tunc est in diem certum, & colligitur ex L. Heres meus. 29. ff. de condit. & demonstrat. ibi: *Heres meus, cum morietur Titius, centum ei dato: purum legatum est, quia non conditione, sed morâ suspenditur: non potest enim conditio non evenire.* Ex quo vides, quòd licet in certis sit dies mortis incertitudine, an sit aliquando futurus? aliquando enim aliquem diem mortis Titii venturum, certum est, cum dispo-

dispositio simpliciter censeatur in diem mortis Titii.

917. Dices L. 1. ff. eodem dicitur: dies autem incertus est, cum ita scribitur: hæres meus, cum morietur, 10. dato; ergo legatum in diem mortis est in diem incertum; ergo non habet vim dispositionis in diem; pat. conseq. quia, si esset in diem, Titius hæredi præmortuus, jus quæsitum ex dispositione in diem, transmitteret ad suos hæredes, quod dici non potest, cum in cit. L. statim subjungatur: nam diem incertum mors habet ejus; Et ideo si Legatarius ante discesserit, ad hæredem ejus legatum non transit; quia non cessit dies vivo eo, quamvis certum fuerit moriturum hæredem.

918. Pro resolutione not. si legatarius decedat ante Legantem, legatarium jus à morte legantis, legatum cateroquin obtenturum, non transmittit ad hæredes suos; quia nemo potest jus aliquod transmittit ad alium per ultimam voluntatem, vel alio modo, antequam ipse illud habeat; antequam autem dies legati cedat, Legatarius jus legati nondum habet, ut patet ex terminis; nam ex ipsis legibus apparet discrimen; quia in L. 79. de qua supra, dies est, mors Titii, quæ certò ventura est; in L. 1. de qua in obligatione, dies est mors hæredis vivo alitero, quæ non est certò futura: aliàs enim in prima non diceret purum esse legatum; nec in secunda, quòd mors ejus, nempe hæredis, diem incertum habeat, nimirum, incertitudine aliquando futuri, nisi in primo dies esset dies mortis simpliciter; in 2. dies mortis vivo Legatario.

919. Not. 2. hoc ipso, quòd Legatario, dum viveret, dies non cessit, si vivere desit ante legantem, rectè colligi, legatum illi factum non fuisse in diem certum. Nam ubi est contractus in diem celebratus, dies statim cedit, ex n. 880. Not. 3. legatum in diem incertum incertitudine diei etiam indeterminatè (quando scilicet incertum est, aliquando talis dies eventurus sit) non esse legatum in diem, sed potius sub conditione, si talis dies fuerit; ut dictum est supr. Not. 4. legatum ab hærede, ubi mortuus ipse fuerit, voluntate Testatoris præstandum Titio, esse legatum in diem incertum, incertitudine etiam in-

determinatè diei, seu incertitudine diei aliquando eventuri, adeoque non legatum purum, sed conditionale, si Titius hæredi gravato supervivat, aliàs non, esto Titius mortuus esset ante hæredem gravatum, dies eo vivo cessisset, contra apertam L. 1. n. 917. his positis:

Resp. in casu objecto n. 917. diem esse 920. incertum incertitudine diei etiam indeterminatè futuri, seu, an unquam eveniet; quòd enim Titius supervivet hæredi gravato, aut hic illi? omninò incertum est, igitur dist. 1. conseq. ergo legatum in diem mortis est in diem incertum, vel cum incertitudine, vel cum certitudine, diem mortis, in quem dispositio confertur, aliquando venturum C. semper in diem incertum cum incertitudine diem, in quem dispositio confertur, aliquando futurum N. conseq. dist. etiam 2. conseq. ergo non habet vim dispositionis in diem, quando dies appositus est incertus, an aliquando ille dies venturus sit, C. si tamen est certus, quòd aliquando ille dies venturus sit, N. 2. conseq. Ad prob. illud legatum fuisse incertum cum incertitudine, an aliquando venturus sit, quòd hæres morietur vivo legatario seu Titio; diès autem, in quem dispositio legati Titio facti confertur, est dies mortis hæredis vivo Titio, qui forte nunquam eveniet, ut dictum est.

Ex hoc colliges ulterius, quando con- 921. trahitur in diem etiam certum v. g. ad festum S. Xaverii) si fiat super re, quæ non transit ad hæredes (ut est, usus fructus, & ea, quæ cum persona extinguuntur) contractum esse conditionalem, non in diem; quia licet dies sit certò futurus, non est tamen certò futurus vivo promissario, quòd tamen requiritur, vel ex usu fructu, vel re non transeunte ad hæredes, dies legati, vel promissi cedat, quòd necessariò fieret, si contractus esset purus, atque aded in diem; de quo v. L. 1. §. fin. ff. quando dies usus fructus legati cedat. Et ideo nec promissario prius quidquam debetur, ante festum S. Xaverii; nec hæredibus ejus, si ante illud festum deceffit, ut diximus in præmissis.

✽(O)✽

ARTI.